

Υπάρχουν και άλλα αμαρτήματα;

[Ορθοδοξία](#) / [Πνευματική ζωή](#)

[Αλέξανδρος Χριστοδούλου, Θεολόγος](#)

Εκτός από τα θανάσιμα και συγγνωστά αμαρτήματα υπάρχουν και άλλες τρεις κατατάξεις των αμαρτημάτων.

α) Τα εν λόγω, έργω και διανοία.

Αυτά δηλαδή που κάνουμε με τα λόγια, τις πράξεις και με τη σκέψη μας. Το όργανο με το οποίο εκφράζονται τα «εν λόγω» αμαρτήματα είναι η γλώσσα. Με αυτή μιλάμε και εκφράζουμε το εσωτερικό περιεχόμενο της ψυχής και της καρδιάς μας. Με αυτή συνεννοούμαστε μεταξύ μας. Δύσκολα μπορεί ο άνθρωπος να βάλει χαλινάρι στη γλώσσα του για να μη μιλάει. Κανένας δεν μπορεί να δαμάσει τη γλώσσα του λέει ο άγιος Ιάκωβος: «την δε γλώσσαν ουδείς δύναται δαμάσαι» (Ιακ. 3,8). Η ομιλία είναι ευλογία και μεγάλο προνόμιο δο-σμένο στον άνθρωπο από τον Θεό, με το οποίο εκφράζεται η θεία εικόνα του. Τα υπόλοιπα ζώα δεν έχουν λόγο.

Συνήθως όμως η γλώσσα αντί να είναι πηγή χαράς και ευλογίας, γίνεται μέσο καταστροφής και κατάρας (Ιακ. 3,9), όταν η ψυχή και η καρδιά, είναι μολυσμένη και ακάθαρτη. Τότε ακούγονται λόγια αισχρά και ακάθαρτα, βρισιές, καταλαλιές,

συκοφαντίες, ψέματα, κατάρες. Η γλώσσα τότε γίνεται μέσο μεγάλης καταστροφής, «είναι ασυγκράτητο κακό, γεμάτη δηλητήριο θανατηφόρο» (Ιακ. 3,8). Μπορεί να διαβάλει υπολήψεις, ν' ανάψει φωτιές, να γκρεμίσει σπίτια, να οδηγήσει σε αυτοκτονίες και στον θάνατο. Αν και είναι μικρό μέλος του σώματος (Ιακ. 3,5) μπορεί να προξε-νήσει μεγάλα κακά. «Με αυτήν ευλογούμε τον Θεό και Πατέρα, και με αυτήν καταριόμαστε τους ανθρώπους που έχουν γίνει καθ' ομοίωση του Θεού. Από το ίδιο στόμα βγαίνει η ευλογία και η κατάρα» (Ιακ. 3,9-10).

Όταν λέμε πολλά, δεν μπορούμε να περιοριστούμε μόνο στα κα-λά, αλλά θα στραφούμε στα ευτράπελα και κακόγουστα. «Από την πολυλογία δεν θα αποφύγεις την αμαρτία»(Παροιμ.10,19). Ο άνθρωπος πρέ-πει να θέτει φρουρά στο στόμα του (Ψαλμ. 140,3: «Θου, Κύριε, φυλακή τω στοματί μου»), να είναι προσεκτικός, να μετρά-ει τα λόγια του. Ο Κύριος είπε ότι και για τον αργό λόγο, δηλαδή τον άσκοπο και άχρηστο, ο άνθρωπος, θα δώσει λόγο στον Θεό (Ματθ. 12,36). Κατά τον Απόστ. Πάυλο, τα λόγια μας πρέπει να είναι αρτυμένα με το αλάτι της αρετής (Κολ. 4,6). Τέλειος είναι εκείνος που δεν αμαρτάνει με τη γλώσσα του. «Ει τις λόγω ου πταίει, ούτος τέλειος ανήρ» (Ιακ. 3,2).

Τα «εν έργω» αμαρτήματα είναι εκείνα που δεν μένουν στο μυαλό και την καρδιά, αλλά γίνονται πράξεις. Αν και ποιοτικά τα αμαρτήματα είναι τα ίδια, όμως τα «εν έργω» είναι χειρότερα γιατί έχουν επιπτώσεις στην κοινωνία. Όταν μισείς κάποιον μόνο στην καρδιά σου, το πράγμα φυσικά είναι κακό. Ζημιώνεις όμως μόνο τον εαυτό σου. Όταν όμως τον σκοτώσεις, γίνε-σαι αιτία μεγαλύτερου κακού, με όλες

τις θλιβερές συνέπειες και επιπτώσεις που μπορεί να έχει μια τέτοια πράξη στο κοινωνικό περιβάλλον.

β) Τα εν γνώσει και τα εν αγνοία.

Τα «εν γνώσει» αμαρτήματα είναι ασφαλώς μεγάλα. Όταν γνωρίζεις το κακό και το πράττεις, τότε είσαι αναπολόγητος, καμιά δικαιολογία δεν έχεις ενώπιον της δικαιοσύνης του Θεού. Την παράβαση που κάνεις τη θέλεις, κι αυτό μετράει κα-ταλυτικά στον καταλογισμό της ενοχής και της οφειλόμενης ποινής. Αν δεν γνωρίζεις την αμαρτωλότητα της πράξης σου, έχεις βέβαια κάποιο ελαφρυντικό, που δεν σε απαλλάσσει και θα τιμωρηθείς όμως ελαφρότερα και ηπιότερα. Από την πλευρά του ο άνθρωπος έχει χρέος να μελετά το νόμο του Θεού. «Ο λόγος του Χριστού ενοικήτω εν υμίν πλουσίως εν πάση σο-φία» (Κολ.3,16), να τον γνωρίζει σε όλες του τις αναφορές του, για να παίρνει δύναμη και φως, στήριγμα στο ανηφο-ρικό μονοπάτι της ενάρετης ζωής. Η αγνοία είναι κακό πράγ-μα και μπορεί να κοστίζει πολύ ακριβά στην υπόθεση της σω-τηρίας του.

Ο άνθρωπος αμαρτάνει πολλές φορές, «εν αγνοία», χωρίς να γνωρίζει ότι αυτό που κάνει είναι αμαρτία. Στην περίπτωση αυτή έχει κάποια ελαφρυντικά. Ο Κύριος μάς είπε, ότι αυτός που είχε γνώση της αμαρτίας που έπραξε «δαρήσεται πολλάς» (Λουκ. 12,47), δηλαδή θα τιμωρηθεί περισσότερο σε σύγκριση μ' εκείνον που δεν γνώριζε τη φύση της αμαρτίας και τη διέπραξε.

Η αγνοία του νόμου του Θεού είναι μεγάλο κακό. Ο άνθρωπος περπατάει στο σκοτά-δι. Έτσι κι αυτός που δεν έχει μέσα του τη γνώση των εντολών του Θεού μένει αβοήθητος και ακαθοδήγητος στην ηθική συμπεριφορά του, κινδυνεύοντας να πέσει στην αμαρ-τία και να καταστραφεί. Ο νόμος του Θεού είναι λυχνάρι καθοδηγητικό στη συμπεριφορά των ανθρώπων και φωτίζει το δρόμο της αρετής και του καλού : «Λύχνος τοις ποσί μου ο νόμος σου και φως ταις τρίβοις μου» (Ψαλμ. 118,105).

Τα «εν διανοία», τέλος, αμαρτήματα είναι όσα κάνουμε με τη σκέψη μας. Είναι πολύ περισσότερα απ' αυτά που γίνονται με λόγια. Γιατί όλες οι κα-κές σκέψεις και οι πονηροί διαλογισμοί δεν εξωτερικεύονται πάντοτε. Μένουν κρυμμένοι στην ψυχή και ανέκφραστοι. Ο νους και η φαντασία είναι πράγματα πολύ γρήγορα και ευκίνητα. Το μυαλό μας σε κλάσματα δευτερολέπτου διασχίζει τις αχανείς αποστάσεις του σύμπαντος, χωρίς να βρί-σκει κανένα εμπόδιο. Με τη φαντασία του ο άνθρωπος ζει τις πιο απίθανες καταστάσεις. Το μυαλό και η φαντασία μας δουλεύουν, την ημέρα και τη νύχτα και μόνο ο θάνατος σταματά την κινητικότητα αυτή.

Οι υγιείς λογισμοί είναι στοιχείο μιας υψηλής πνευματικότητας και αυτούς πρέπει να επιδιώκει ο άνθρωπος. Το μυαλό μας γλιστράει εύκολα και ο νους μας μεταφέρεται από τους καλούς λογι-σμούς και τις αγαθές σκέψεις στη νοσηρό-τητα της αμαρτίας, που είναι έμφυτη μέσα μας. Τα αμαρτήματα των κακών λογισμών κυριαρχούν την υπόστασή μας γιατί ευχαριστούν την αμαρτωλή φύση μας. Μόνο με πολλή πνευματική άσκηση και προσευχή μπορεί να καθαριστεί ο νους από τους κακούς και εμπαθείς λογισμούς. Πείρα του αγώνα αυτού έχουν οι ασκητές.

γ) Τα εκούσια και τα ακούσια.

Τα εκούσια είναι τα αμαρτήματα που κάνουμε με τη θέληση και τη συγκατάθεσή μας ενώ γνωρίζουμε ότι είναι κα-κά. Η θέλησή μας είναι άρρωστη. Αυτός που αμαρτάνει εκουσίως αγαπά την αμαρτία και δεν έχει ηθικές αναστολές. Ο νόμος του Θεού τα εκούσια αμαρτήματα τα τιμωρεί πολύ αυστηρά. Φυσικά δεν είναι όλα το ίδιο. Υπάρ-χουν ελαφρά, βαρύτερα και βαρύτατα. Από μία απλή σωματι-κή βλάβη, μέχρι τον φόνο. Από ηθική άποψη εκείνο που βαραίνει κυρίως στα αμαρ-τήματα αυτά είναι η εκουσιότητα, να θέλει δηλαδή κανείς αβίαστα το κακό, να το σχεδιάζει ελεύθερα και να το εκτελεί.

Ακούσια αμαρτήματα είναι αυτά που κάνει ο άνθρωπος χωρίς τη θέλησή του. Τα κάνει είτε από απροσεξία και επιπολαιότητα είτε εκ συναρπαγής, στη δίνη ενός κακού συμβάντος που δεν μπορεί να το προβλέψει και να το αποφύγει. Η μη συμμετοχή της θέλη-σης στα αμαρτήματα αυτά τα κάνει ελαφρά. Γι' αυτό πρέπει να παρακαλούμε τον Θεό να μας προστατεύ-ει από τα απρόβλεπτα και αναπάντεχα. Εδώ εφαρμόζεται το «μη εισενέγκης ημάς εις πειρασμόν» (Ματθ. 6,13). Πρέπει βέβαια οι πιστοί να προσέ-χουν για να αποφεύγουν τις παγίδες και τους πειρασμούς της ταραχώδους και ανάστατης κοινω-νικής ζωής και να φυλάγονται από τις κακοτοπιές, ώστε να μει-ώνουν τις περιπτώσεις του αιφνιδιασμού και της πτώσης στα κάθε είδους αμαρτήματα.

<https://bit.ly/3gDFhjl>